

بلوچی مئے وقی شہدیں زبان انت

بلوچی اوّلی

سید ہاشمی ریفرنس کتابجاہ
دھکان گارڈن ملوک ہوٹل ملیر کراچی

کس بے جُست ءاے کتاب ءیا ایشی ءبہرے چاپ ءُ شنگ گُت نہ کنت

کتاب:	بلوچی اوّلی
شونکاری مجلس:	صبا دشتیاری
	غنی طارق
	غفور شاد
	زاہد آسکانی
	رؤف راز
	عبید شاد
سال:	2010
دائگ:	2500
کمپوزنگ:	آصف بلوچ
چاپار:	بولان چاپ شنگ
شنگکار:	سید ہاشمی ریفرنس کتابجاہ کراچی

آب

ا آب پ ت ٹ ث ج چ ح خ د ڈ

ذ ر ر ٹ ز ث س ش ص ض ط ظ ع

غ ف ق ک گ ل م ن و ه ء ی ے

برزءِ داتگلیں آب عربی و فارسی اُنت، پہ عربی و فارسی نام و لہزانی ہاترءِ ناکلا جی و کارمرز کنگ بنت۔

☆ جہلِ عدا تگیں بُناں شرمی ءِ بچارِ اِت ءِ بُتِ گوں کجام آب ءِ بنداتِ بیت۔
ہما آبِ گوں بُت ءِ تیر ءِ نشانِ ءِ گمک ءِ ہور کن اِت۔

ا
پ
ب
چ

ش

س

م

ل

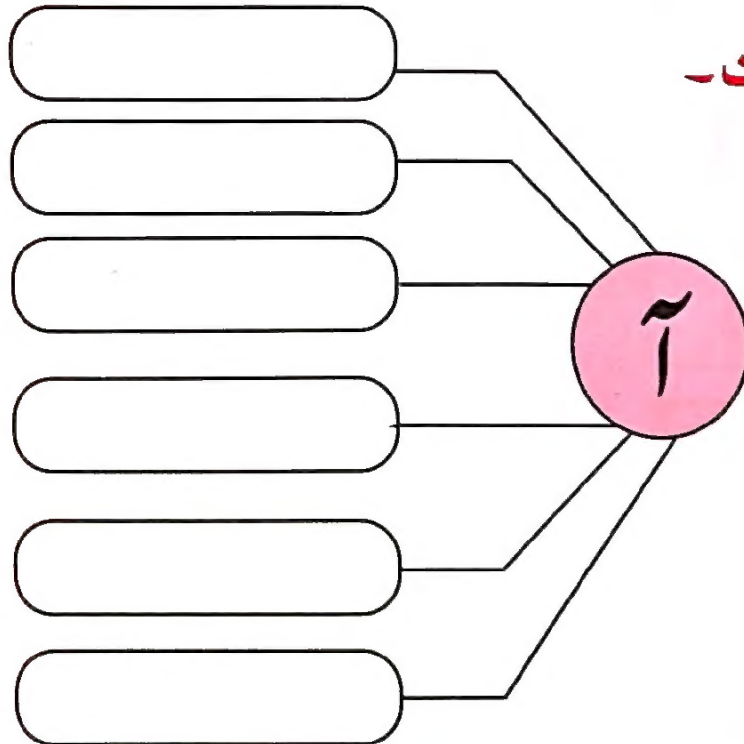
ج

★ لہذاں بوانِ اِتْ ءُ ”آ“ ءِ لہزاں جہل ءِ نبشتہ بکنِ اِتْ۔

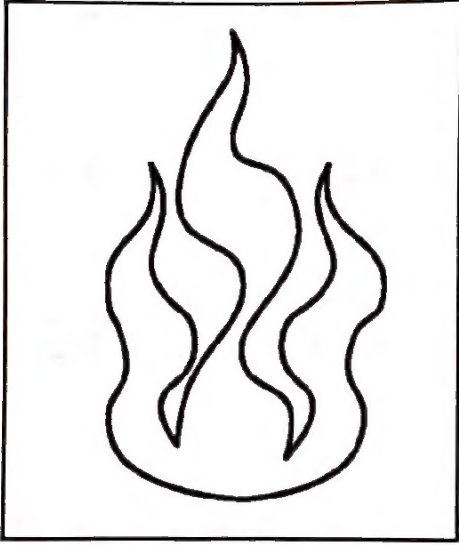
ا	در	آسک	دور	ڈب	آس
دو	ڈول	آچار	دہ	آپ	چم
آہگ	ہار	آتار	دوات	آش	ڈول

★ لہز جوڑ بکنِ اِتْ۔

☆ بوانِ اِت، نبشتہ بکنِ اِت ءُ عکساں رنگِ بجنِ اِت۔

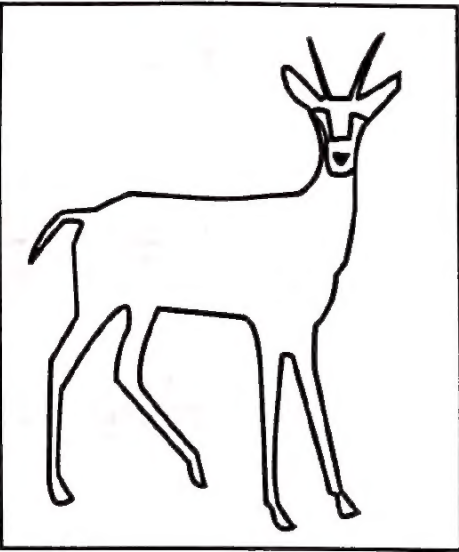
۱۔ اے آسِ اِنت۔

۲۔ آ.....

۳۔ آسِ ءُ..... کن۔

۴۔ اے آسکِ اِنت۔

۵۔ اے..... آسکِ اِنت۔

۶۔ آ..... آسکِ اِنت۔

۷۔ بجن۔

☆ ساہدِ ارانی نامِ ءُ نبشتہ بکنِ اِت۔

۱۔ آسک

۲۔ بُ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

زبر (ع)

بانء	اسپء	نانء	پادء	شالء	دمء
درء	امبء	زرء	یدء	بازارء	جمبرء
چمء	گوشء	زردء	هرء	لالاء	ماتء

★ بوان اء ءنبشته بکن اء۔

۱۔ امبء بور

۲۔ اسپء بند

۳۔ پادء شود

۴۔ شالء مانپوش

۵۔ نانء تچ

★ سوچ: هیلکارنو در براناں ”ء“ ءتواراں بگش ایت۔

ہم تواریں لہزاں تیرے نشان (✓) (ءِ کمک ءِ ہوار بکن ات۔

آپ	راج
تاج	نام
کس	چاپ
تام	پس

★ لہزے رداں بوان ات۔

آج	امب	تاج	آس	آپ	در
ڈب	دم	راج	ڈل	ڈس	کشک

آ آرگ انت۔ ٹپ آزگ انت۔ چارانا رپار۔ اے آس انت۔ بینگ بور۔

اے چم انت۔ فی بیا۔ آبرؤ انت۔

دونیوگ جوڑکن ات

یک چٹے جوڑکن ات

زیر (ء)

★ جہل ءِ داتگیں لہزاں بوانِ اِت ءِ نبشتہ بکنِ اِت۔

گیس ءِ جن ءِ دل ءِ دار ءِ ٹک ءِ لوگ ءِ

.....

کتاب ءِ روح ءِ ماہ ءِ استال ءِ امب ءِ بیگاہ ءِ

.....

سہب ءِ برات ءِ شپ ءِ آس ءِ راج ءِ بان ءِ

.....

★ رِداں بوانِ اِت ءِ نبشتہ کنِ اِت۔

۱۔ لوگ ءِ دپ

۲۔ کتاب ءِ تاک

۳۔ سہب ءِ وحد

۴۔ ماہ ءِ رُژن

۵۔ بیگاہ ءِ گوات

★ رِداں بوانِ اِت:

۱۔ لوگِ ءِ کشک	۲۔ کتابِ ءِ تاک
۳۔ بینگِ ءِ تام	۴۔ شپِ ءِ سیاہی
۵۔ جوئےِ آپ	۶۔ سہبِ ءِ استال
۷۔ درچکِ ءِ بر	۸۔ آسِ ءِ برانز

رِداں گوں ” ءِ “ ءِ سرجم کن اِت۔

۱۔ تو.....	کاراں بکن۔
۲۔ وتی.....	بچار۔
۳۔ چل.....	روک کن۔
۴۔ ہمساهگ.....	بکن۔
۵۔ برات.....	بدئے۔

★ سوچ: ہیلکار ” ءِ “ ءِ توار ءِ نو در براں بکش ایت۔

پیش (۹) (ء)

روح لاشپ	پل لاشک	دریا لاشیک	وہ لاشت
چک لاشات	برات لاشو حار	ماہ لاشال	دل لاشاپ

★ سوج: حیلکار " ۱ " بتوار، نو دور براں بکش ایت۔

زیر (-) (ء) پیش (۹)

کس	ز	وہب	زرد	کریم	ڈز
مکت	ز	فرگ	ز	بکت	ڈز

★ ”با“ ءتوار ءنشته بكن ات ءرنگ بكن ات۔

”با“ لئز ءدر بر ات، بوان ات ءنشته بكن ات۔

بادام
باگ
بانگ

★ لئز ال بوان ات۔

بادام	باز	بازل	بارى	بال	بازار
باد	بازا	بالا	باگ	بانگ	بان

★ ”بو“ لبر ءنبشته بكن ءرنگ بكن ات۔

ب و = بو بو بو

★ لبر اا بو اا ءنبشته بكن ات۔

بوج

بوشت

بور

بوپ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

★ رداا بو اا ات ءنبشته بكن ات۔

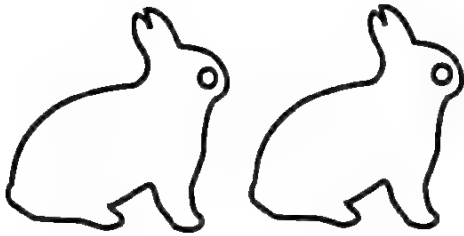
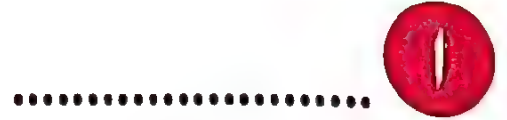
۱۔ امب بور انت

۲۔ بوپ ءببار

۳۔ بوجاا رتچ

۴۔ ديم ءبوشت

★ حساب عدد برعنبشته بكن عرنگ بكن ات

یک

۱

.....

.....

.....

.....

دو

۲

.....

.....

.....

.....

سے

۳

.....

.....

.....

.....

چار

۴

.....

.....

.....

.....

پنج

۵

.....

.....

.....

.....

★ توار غُنبشتهء در برات، رنگ بجنات۔

بی = چرا بی بی

★ لہزاں بوان غُنبشته بکن

بی بی

دابی

گلابی

★ آباں بہ جوڑین ات۔

بی

بے

★ گوں آباں لہز جوڑ کن ات

ک	پو
تا	پا
ری	را
ر	و
ل	ڈو
ڑی	با
ل	با
ل	با
پا	آ
ڑ	با
ج	نا
م	تا
چ	را
ج	انا

☆ ”بے“ ءتوار ءنبشته كنگ ء در بر ات، رنگ بجن ات۔

ب بے =

☆ لبر اا بواا ات ءنبشته بكن ات۔

بى بىبى

بے بىبى

بچ اب بےبى

بچ ابىبى

☆ گوا آباا لبر جوڑ بكن ات۔

بى
ر
رگ

بى
با
چا

☆ ”پا“ ءتوار ءنبشته بكن ات ءرنگ بكن ات۔

پا = پ پ پ

☆ لبرال بوان ات ءنبشته بكن ات

پاچن پال پاك پاد پاس پات

.....

☆ رِدا ل بوان ات ءنبشته بكن ات۔

۱۔ پات ءدوچ ۲۔ پاد ءشود

۳۔ پاتوبال انت ۴۔ پاچن ءبند

☆ ”پو“ ءِ توار ءِ نبشته كنگ ءِ در برات۔

پ و = پو پو پو پو پو پو

☆ لبرازاں بوان ات ءِ نبشته بكن ات۔

پُون پُور پُوگُو

.....

.....

☆ رِداں بوان ات ءِ نبشته بكن ات۔

۱۔ پُونان بكن۔

۲۔ آچ پُون انت۔

۳۔ پُوڑے پيداك انت۔

۴۔ آپُوگُو انت۔

☆ ”پی“ ءتوار ءر برات ءرنگ بکن ات۔

پی = پی پی پی پی پی

لبرال در برات۔

..... پیل

..... پک

..... پیش

☆ ”پے“ ءتوار ءر برات۔

پے = پے پے پے پے پے

☆ لبرال بوان ات ءنبشته بکن ات۔

..... پیشانی

..... آپے

..... گپے

..... شپے

☆ ”تا“ ءتوار ءر بر اء ءنبشء بكن اء۔

ءا = ءا..... ءا..... ءا..... ءا..... ءا.....

☆ رءاں بوان اء ءنبشء بكن اء۔

ءال..... ءاوان..... ءاؑ..... ءاك.....

ءامءار..... ءان..... ءامور..... ءاؑك.....

☆ ءساباں نبشء بكن اء ءءكس ءوڑ بكن اء۔

ءاك	ؑار
.....

ءاكے	ءك
.....

☆ لہزاں رنگ بجن اِت عُدر بہ برات۔

اِنْت اَنْت

اِنْت اَنْت اِنْت اِنْت اَنْت اِنْت

.....

☆ رِداں بوان عُنبشہ بکن اِت۔

۱۔ اے ماہ اِنْت۔

۲۔ اے تاک اِنْت

۳۔ اے استال اِنْت

☆ ” ء“ توار ءنبشته بكن ءرنگ بجن ۔

ت و = تو تو تو تو

☆ لبراں بوان ءنبشته بكن ۔

تور

تولگ

توپک

.....

.....

.....

.....

.....

.....

☆ رداں بوان ات ءنبشته ات ۔

۲۔ تولگ ءبجن ۔

۱۔ توپک ءآس دے ۔

.....

.....

۴۔ توشگ ءزپرگوں ۔

۳۔ اے تور ات ۔

.....

.....

☆ ”تی“ ءتوار ءدر برات ءنبشته بکن ات۔

تی = تی تی تی تی تی

تی

☆ لبراز لبوان ات ءنبشته بکن ات۔

ماتی گواتی پاتی وتی

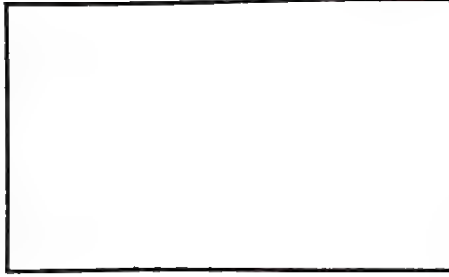
.....

☆ جہل ءآباں جوڑین ات ءسر جمیں لبر جوڑکن ات

پو پو
گنو گنو
چا چا
پا پا
کا کا
سا سا
پو پو
گنو گنو
چا چا
پا پا
کا کا
سا سا

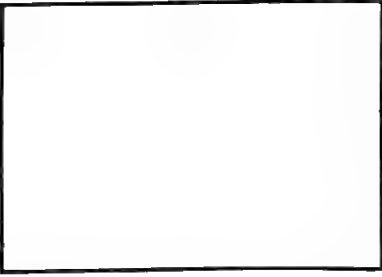
☆ لہزاں بوان، نبشتہ بکن عوایشانی بُناں جوڑ بکن۔

۱۔ پونز

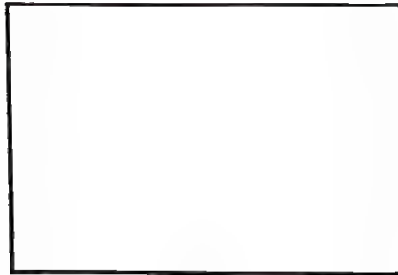
.....
.....

۲۔ استال

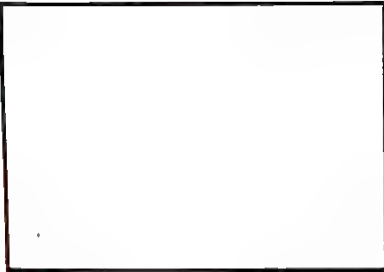
.....
.....

۳۔ ٹوپک

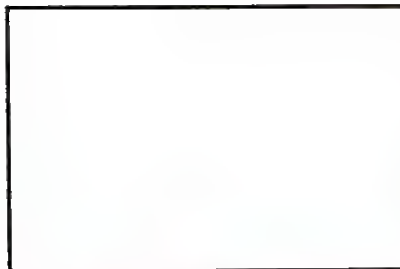
.....
.....

۴۔ جمبر

.....
.....

۵۔ پاد

.....
.....

طا

☆ تواراں دربر غنبتہ کن۔

ٹا = ٹا ٹا ٹا ٹا ٹا

☆ لہزاں ہواں ات غنبتہ بکن ات۔

ٹاب ٹال ٹاپ ٹاک ...

پٹاٹہ پٹاسک بٹاک کٹا ...

☆ ”ی“ ”ے“ ”گوں“ ”ٹ“ ”ہوار بکن ات۔

ٹی = ٹی ٹی ٹیکم ٹی وٹی ٹی ٹی

ٹے = ٹے ٹیلگ ٹے پٹے ٹے ٹے

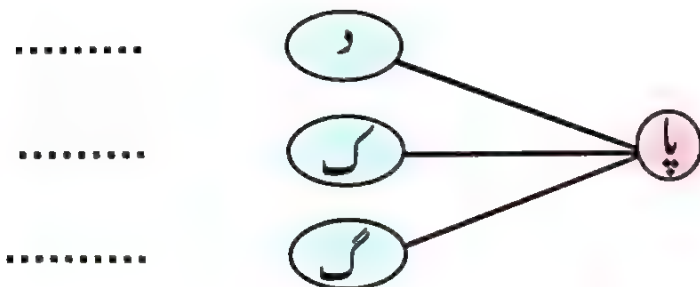
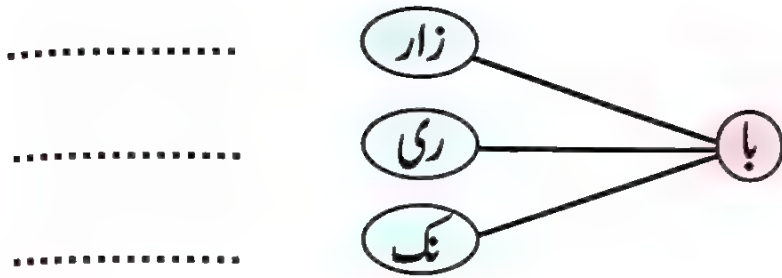
☆ ”اِنت“ ء ”اَنت“ ءِ کمک ءِ رد جوڑ بکن اِت۔

- ۱۔ اے سے اِستال
- ۲۔ اے کئی اَمب
- ۳۔ آدو نروپ
- ۴۔ اے تئی ڈول
- ۵۔ اے چار انار

☆ زپت کنگ: حساب

۵	۴	۳	۲	۱
.....
.....
.....

☆ لہذاں بو ان ات ءدیم ءنبشہ بکن ات۔

☆ ”جا“ عتوار عنبشته بکن ات عُرنگ بکن ات۔

ج = ج ج ج ج ج

ج

☆ لبرازاں بو ان ات ءنبشته بکن ات۔

.....جاگجانجالگ
.....جاٹوجاکجاڑ
.....باجاجارجاہ
.....جاڑک		

☆ رداں ہواں ات عُنبشہ بکن ات۔

- ۱۔ اے جاگِ اِت۔.....
- ۲۔ آ جاڑکِ اِنِت۔.....
- ۳۔ اے منی جاہِ اِنِت۔.....
- ۴۔ جاگِ ءِ گورِ ءِ کن۔.....

☆ ”جو“ ءتوار ءدر برات ءرنگ بكن ات۔

ج و = جو جو جو جو جو

جو

☆ لبرال بوان ءنبشته بكن۔

جوڑ جوزگ

جور جون

جوش جوهان

☆ لبر جوڑ بكن۔

جو جو جو جو

جو جو جو جو

جو جو جو جو

جو جو جو جو

جو جو جو جو

ل

ل

ل

☆ ”جی“ ءِ توار ءِ نبشته بکن اِ ت ءِ رنگ بکن اِ ت۔

جی = جی جی جی جی

☆ لبر اِ لبوان ءِ نبشته بکن۔

جی

ڈراجی جی جی

تاجی جی جی

راجی جی جی

☆ ”جے“ ءِ توار ءِ نبشته بکن اِ ت ءِ رنگ بکن اِ ت۔

جے = جے جے جے

جے

☆ لبر اِ لبوان ءِ نبشته بکن۔

تاجے جے جے

☆ رِ داں سرجم کن اِ ت۔

تاج

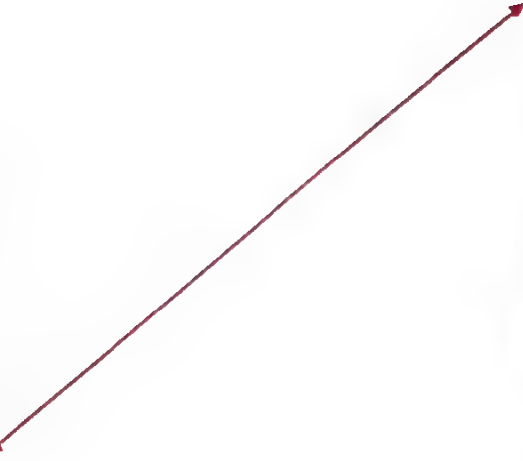
تاجے

دو.....

یک.....

☆ آباں جوڑین ات ءسز جمیں لہز جوڑ کن ات۔

تو	جو
ل	با
ن	جا
م	جو
ک	ج
ڑ	جا
ش	جا
ڑو	کا
گ	جا

☆ ”چا“ ءتوار ءنشته كن اء ءرنگ بكن اء۔

چا = چا چا چا چا چا

☆ لبر اء نشته بكن اء۔

چا چا چا چا چا چا

چا چا چا چا چا چا

چا چا چا چا چا چا

چا چا چا چا چا چا

چا چا چا چا چا چا

☆ رواں بوان ات ءنبشہ بکن ات۔

- ۱۔ اے چار استال انت۔
- ۲۔ چاہ ءبیار۔
- ۳۔ آمدام چاک انت۔
- ۴۔ چار کے بدئے۔
- ۵۔ مارا چار ثروپ بدئے۔
- ۶۔ چات ءبکن۔
- ۷۔ چادر ءپچ بکن۔
- ۸۔ ثما چاہ ءبور ات۔
- ۹۔ آرت ءچانگ کن۔
- ۱۰۔ آئی ءدست چالک کتگ۔

☆ ”چو“ ءتوار ءنبشته بكن ءور بر، رنگ بكن۔

چو = چو چو چو چو

☆ لبرزاں بوان ءنبشته بكن۔

چوٹ چوٹ چوٹ چوٹ چوٹ چوٹ
چورگ چورگ چورگ چورگ چورگ چورگ

☆ رداں بوان ءنبشته بكن۔

- ۱۔ چوٹ مرو۔
- ۲۔ ساءء مه چوپ۔
- ۳۔ چورگ كج ائت۔
- ۴۔ چوٹ مكن۔
- ۵۔ سالونك ء چوتار يں كد ائت۔

☆ ”چی“ ءتوار ءنبشته ءدر برات۔

چی = چی چی چی چی چی

چی

☆ ”چے“ ءتوار ءنبشته ءدر برات۔

چے = چے چے چے چے چے

چے

☆ لہزاں ہوانِ اِت۔

دام	دار	دامن	دانچوپ	دان	دانگ
داز	داب	دانڈل	داس	داد	داگ

☆ لہزاں جوڑینِ اِت ءُ آہانی دیم ءُ سرجمیں لہزاں نبشتہ کنِ اِت۔

.....	د	دا
.....	گ	دا
.....	ر	دا
.....	م	دا
.....	ن	دا

☆ لہزاں ہوانِ اِتْ عُنبشۂ بکنِ اِتْ -

دات

داز

دا

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دلیست

دو

دات

.....

.....

.....

.....

.....

.....

داد

دور

دے

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دام

دار

دم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

☆ رداں بوان ات مھور کیں جاہاں بت جوڑ بکن ات۔

لالا دوات ع بدئے

دست ع داگ مدئے

اے یک دانگے۔

☆ رداں بوان ع نبشتہ بکن ات۔

۱۔ بالاچ دوات ع پچ کن.....

۲۔ آدور انت.....

۳۔ دوا ع بور.....

۴۔ دام ع چمگ مزن انت.....

۵۔ تودم برتگ.....

۶۔ بیگر دار ع شنگ.....

☆ یک ء چہ یک ء گیش۔

یک دلنگے.....

دو.....

یک کدائے.....

دو.....

یک مُشکے.....

سے.....

یک استالے.....

چار.....

☆ تواراں بوان غدر برات۔

..... ڈی ڈو ڈا
..... ڈلگ ڈاک ڈال
..... ڈول ڈک ڈور

- ۱۔ تئ بشتہ ڈال انت۔
- ۲۔ آپ ع ڈول ستگ
- ۳۔ ڈور گوادر ع نر یک ع انت۔
- ۴۔ ڈک ع دپ ع بند بکن۔

☆ تواراں در برات غ بشتہ کن ات۔

..... ذال ذو ذی ذے

☆ اے لہزاں دل بشتہ بکن ات۔

☆ چوڑ	☆ دور	☆ امب	☆ دوات	☆ دوا	☆ جوک	☆ چوڑ
☆ چوڑ	☆ جان	☆ بادام	☆ ڈال	☆ حمر	☆ بال	☆ چول

تو اراں در برات غمبشتہ کن ات۔

را..... رو..... ری..... رے.....

را رو ری رے

رام - راہ - راز - راج - ران - رام - راجدپتر

☆ لہز جوڑ کن ات۔

را

۱۔ مئے بلوچ راج انت

۲۔ پس یران پتنگ

۳۔ راستیں راہ یرو

”رو“ لہز جوڑ کن ات۔

روح..... روک..... روپ..... رون.....

.....

.....

☆ تواراں در بر غنہشتہ بکن۔

زا..... زو..... زی..... زے.....

زا زو زی زے

زا..... زور..... زیر..... زیر.....

۱۔ آزار زارء گریوگء انت۔

۲۔ زورء سرء راہ انت۔

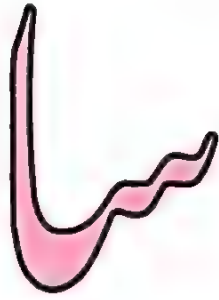
۳۔ روچء بازاء برو۔

۴۔ وتی رازء کسء مدے۔

۵۔ یک دروازگے۔

۶۔ دو دروازگ انت۔

☆ تواراں در بر غنہ بکن۔

س = سا سو سی سے

..... سار سامان
..... ساپ ساہگ
..... ساہت سال

۱۔ تئی سامان کج ایرانت۔
۲۔ اے ساہگ بزغوش انت۔
۳۔ سرجمیں سال؎ بوان۔
۴۔ وتی لوگ؎ ساپ بکن۔
۵۔ یک ساہتے ودار بکن۔

..... سوتکال سول سوهان
..... سوک سوچک سوج

☆ تواراں دربر ات۔

س ی = سی سی سی

س ے = سے سے سے

☆ رداں بوان ات ءنبشتہ بکن ات۔

- ۱۔ باگ ءسیکن نیست۔
- ۲۔ تنی نام یاسین انت۔
- ۳۔ ٹاسین جیگ ءجلوہ انت۔
- ۴۔ آئی ءسیر نہ کنگ۔
- ۵۔ ٹما آسی لیب مہ کن ات۔
- ۶۔ من ءداسے ہست۔
- ۷۔ آورگ ءسیر نہ کنت۔
- ۸۔ ترا سیز دہ کلد ارگون۔
- ۹۔ مارا سیاہ نیں پے ہست۔
- ۱۰۔ بازار ءآسے روک انت۔

☆ تواراں دربر ات غنشتہ بکن ات۔

شا

شو

شا

.....	شا	شا	شا	=	ش ا
.....	شو	شو	شو	=	ش و
.....	شے	شے	شے	=	ش ے

.....	شاہ	شاباش	شانتل
.....	شوانگ	شوک	شور
.....	شان	شیرگ	شیر

☆ لہزاں جوڑ کن ات۔

.....	شی	شا
.....	شے	شو

حساب

حساب بکن ات غنشته بکن ات که چتکس انت۔

دو

۲

ایک

۱

.....

.....

.....

.....

چار

۴

سے

۳

.....

.....

.....

.....

شش

۶

پنج

۵

.....

.....

.....

.....

ہشت

۸

ہفت

۷

.....

.....

.....

.....

☆ نیوگانی نامءنبشته بکن ات۔

انار

.....
.....

امب

.....
.....

موز

.....
.....

نروپ

.....
.....

زیتون

.....
.....

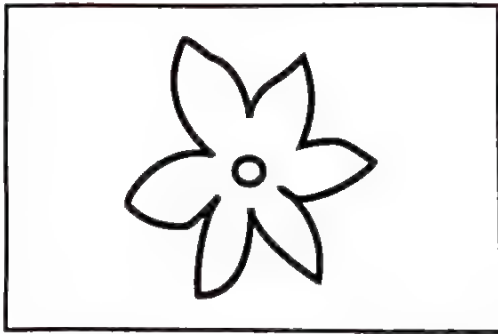
انگور

.....
.....

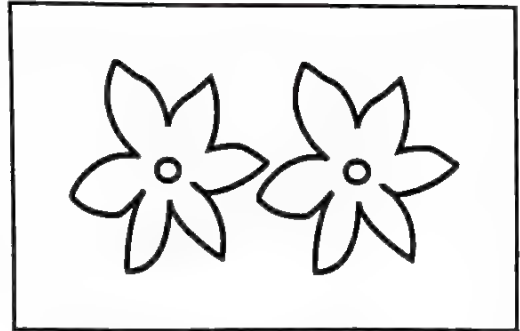
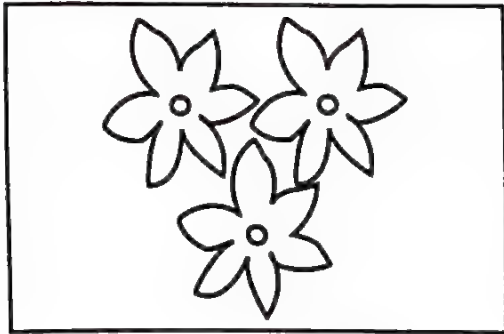
☆ داتگئیں لہزاں گوں سرجمیں لہز جوڑ بکن ات۔

.....	دا	شو	شا
.....	جو	رو	جا
.....	سو	چا	سا

☆ حساب بکن ات، نبشتہ بکن ات ء رنگ بکن ات۔

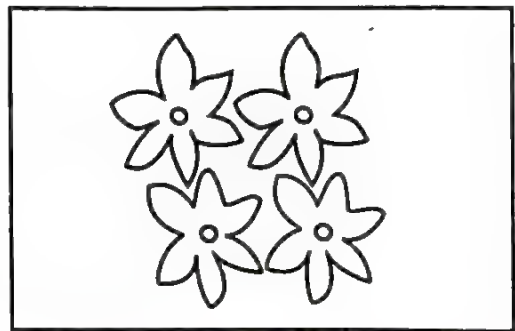
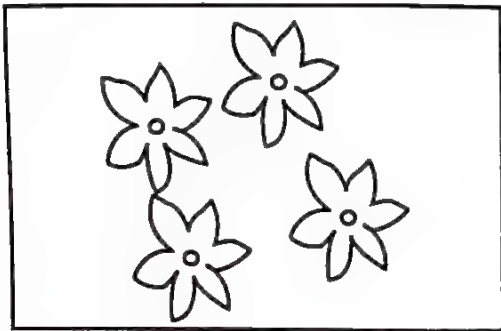

چکس: ا

چکس:

چکس:

چکس:

چکس:

☆ ”کا“ عتوارِ عُد در براتِ عُنبشۂ بکنِ اِت۔

..... = 1 ک

..... کار کاه کاپر
..... کاب کاش کاڑ

☆ رِوانِ بوانِ عُنبشۂ بکن۔

۱۔ پت کارء شگ۔

۲۔ اے کاہ سکت سبزآت۔

..... ۳۔ آتش رنگیں کاڑے۔

۴۔ کاپر ۽ ساھگ ۽ نشنگ۔

☆ ”کو“ ءتوار ءر بر اء ءنبشه بكن اء -

..... ك و =

☆ لبر اء بوان اء ءنبشه بكن اء -

..... كوش كوئڱ كول
..... كوتاه كودك كور

۱- كور ء هار كنگ -

۲- آ كول ء چك ء انت -

۳- اے كودكس چك انت -

۴- سید هاشمی كو اے بوتگ -

☆ گوں ”اَنت“ ءُ ”اِنت“ رِداں سرجم کن انت۔

- ۱۔ اے امب
.....
- ۲۔ اے سرور
.....
- ۳۔ اے چاراستال
.....
- ۴۔ اے سے کانگڑو
.....
- ۵۔ آ منی بُرات
.....
- ۶۔ شپ تہار
.....
- ۷۔ آ استال رُژناہ
.....
- ۸۔ منی کتاب گار
.....
- ۹۔ اے شش کوپ
.....
- ۱۰۔ آ منی پت
.....

☆ ”گا“ ءِ توار ءِ در بر اِ ت ءِ نبشته بکن اِ ت ۔

گ ا =

گاڑ

گاج

گار

گال

☆ اے رِ داں بواں اِ ت ءِ نبشته بکن اِ ت ۔

۱۔ تئی گام سُست اُنت ۔

۲۔ تئی پگار چٹکس اِ ت ۔

۳۔ تو گجا گارے ۔

۴۔ تئی دست ءِ سگارے ۔

۵۔ شپ ءِ آ گاه مہ بو ۔

☆ سبزیائی ناماء نبشته بکن ات۔

پالک

ثرپ

ثری

ا۔

.....

.....

.....

.....

.....

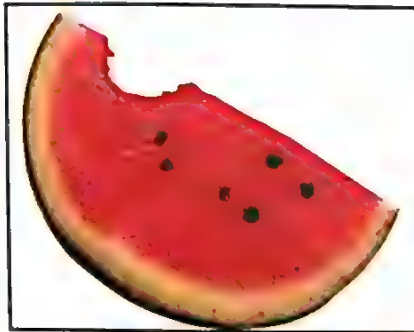
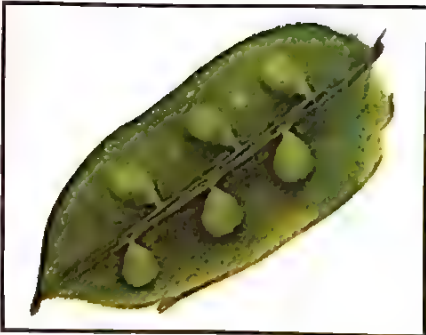
.....

.....

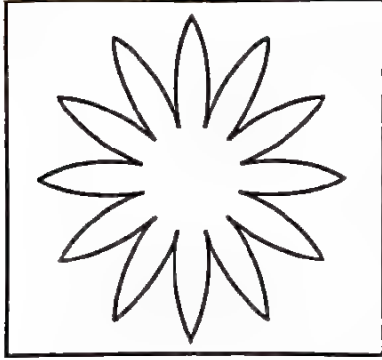
.....

.....

☆ جہل و داتگیں عکسانی چیرء آہانی ناماں نبشته بکن ات۔

☆ رنگانی نام ونبشته بکن ات وودیم و عکس و گول همارنگ و پړکن ات۔

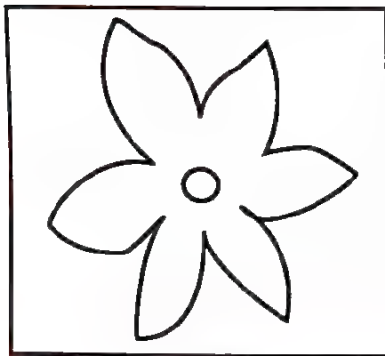
۱۔ سُهر

.....
.....
.....

۲۔ شُونز

.....
.....
.....

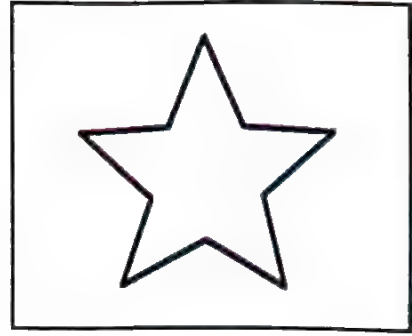

۳۔ سبز

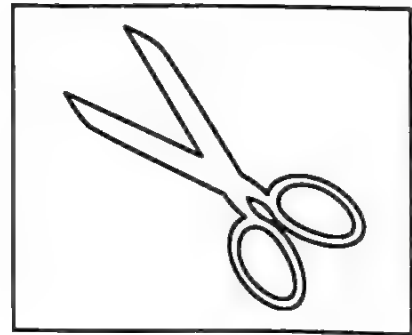
.....
.....
.....

☆ لبرازاں بوان ء آھانی بُتاں رنگ بکن۔

۱۔ استال

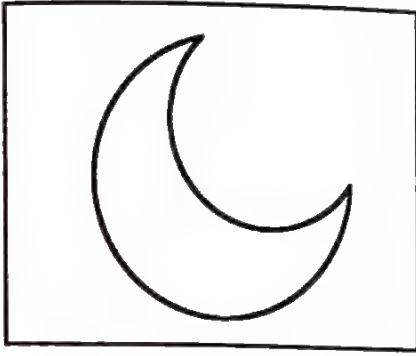
۳۔ مگراز

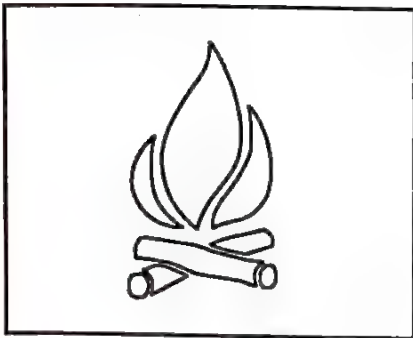
۵۔ ذرچک

۲۔ ماہ

۴۔ آس

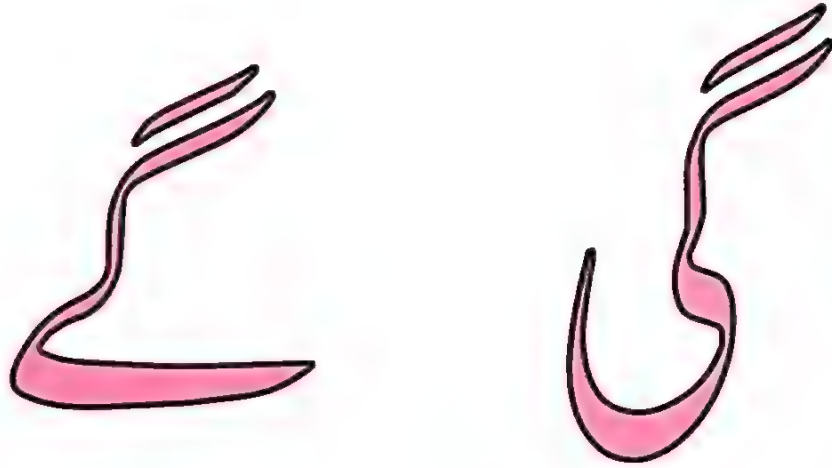

۶۔ مُرگ

☆ تواراں دربر غنہشتہ بکن۔

گی =
گے =

☆ رداں بوان غنہشتہ بکن۔

۱۔ آیاگی ات
۲۔ تی نام سنگین انت
۳۔ آ کر گین عتہ غنہشتہ
.....

۱۔ تی دست عدا گے پر
۲۔ آئی ع پا گے سر ع انت
۳۔ شہدا و ع با گے هست
.....

☆ ”لا“ ءتواراں در بر ءنبشته بکن۔

..... ل =
.....

..... لالا لال لاس
..... لاڑک لاپی لاپ
..... لاش لاٹور لاچار

☆ رِداں بو ان بکن ءنبشته بکن۔

- ۱۔ لاس ءمہرگاں کما ات۔
- ۲۔ لالا بازار ءشنگ۔
- ۳۔ آئی ءلاپ درد کنت۔
- ۴۔ آوتی پت ءلاڑکیں چک انت۔
- ۵۔ چاکر ءلاش گارانت۔

☆ تواراں در برت ات غ آھاں نبشتہ بکن ات۔

ل و =

لی =

لے =

☆ لمز غرداں بوان ات غ آھاں نبشتہ بکن ات۔

لوٹ لالی پتے

۱۔ آئی ء لوٹ باز انت۔

۲۔ تو لوگ ء یلہ مدے۔

۳۔ من ء گولوسکت دوست بیت۔

۱۔ مات ء چکت ء پہ لولی سہڑین ایت۔

۲۔ آئی ء لالی ء دز گوہار انت۔

۳۔ کھی کا پر ء چیر ء انت۔

۱۔ آئی ء پالے جت۔

۲۔ من ء شالے ہست۔

۳۔ آئی ء راپٹے بدے۔

☆ تواراں دربر ءنبشته بکن۔

م = ا ما ما ما

☆ لبراں نبشته بکن ات۔

..... مات مانا مار
..... ماش مال مان
..... ماک مالدار مارا

☆ تواراں دربر ات ءنبشته بکن ات۔

م و = مو مو مو مو

☆ لبراں نبشته بکن ات۔

..... مور مول موت
..... مان موم موکو
..... موتی موچی موز
..... موش مود موج

☆ توار در بر ات ءنبشته بکن ات۔

م ی =
 م ے =

☆ لبراں در بر ءنبشته بکن۔

وژنامی نامی شاتکامی بدنای
 گامیش هامین شامے گامے

☆ رداں بوان ات ءنبشته بکن ات۔

۱۔ آنای نیں مردے۔
 ۲۔ تو منی سیھی سنگت ے۔

۱۔ هامین نزیک انت۔
 ۲۔ شامے ء منی لوگ ءبیا۔

☆ آباں ھور بکن ات ء لبر جوڑ بکن ات۔

.....	ت اک =	ک ار =
.....	ن ان =	ک وٹ =
.....	آس ے =	گ دل =
.....	ب اگ =	چ اگل =
.....	ش اب اش =	م ور =
.....	س ام ان =	ش وک =
.....	گ اڑی =	س وج =

☆ ھم تواریں آباں جوڑین ات۔

دار	گاڑی
گور	شوک
شاگ	گال
ماڑی	مور
بوک	باگ
تال	کار

☆ تواراں در برات ءنبشته کن ات۔

ن ا =

.....	نازبو	نام
.....	نابود	نالگ
.....	نان	ناکو
.....	ناوش	نانی
.....	ناچ	ناگ

☆ رداں بوان ات ءنبشته کن ات۔

- ۱۔ من ءنازبو دوست بیت۔
- ۲۔ منی ناکولوگ ءانت۔
- ۳۔ آناچ کنگ ءات۔
- ۴۔ ماھین نان ۰چگ ءانت۔
- ۵۔ کپوت نالگ ءانت۔

☆ ردیاں ہوان غنہشتہ بکن ات۔

- ۱۔ آئی غنام بالاج انت۔
۲۔ بیرگ منی نام انت۔
۳۔ آ نابودے۔
۴۔ ناکو گجاشت؟
۵۔ کپوت عکو کو غنالگ عتوار انت۔
۶۔ مورناچ عانت۔

☆ بے ردیں آباں ردکن ات غسر جمیں آب جوڑکن ات۔

تک پ و
وکن ا
وبان د
ابن

☆ تواراں دربر ات غنیشہ بکن ات۔

ن و = نو نو نو نو

لہذاں ہوان غنیشہ بکن۔

نور.....	نوک.....	نود.....
نوان.....	نوکر.....	نوبت.....

- ۱۔ اے کتاب نوک انت۔
- ۲۔ چمانی نور، مہوچودور۔
- ۳۔ نوکرء کارکنگ انت۔
- ۴۔ آئی عشرت نوش اتگ۔
- ۵۔ تئی نام نورا انت۔

☆ رِداں بو ان ءنبشته بکن اِ ت -

- ۱۔ ولجہ تئی نام کئے اِنت۔
- ۲۔ اے وانگجاہ باز جو ان اِنت۔
- ۳۔ مئے واہگ اِنت کہ تو بو ان ءے۔
- ۴۔ تئی کس ءوارث گجائشنگ اِنت؟
- ۵۔ اے وانگ باز ساپ ءڈولدار اِنت۔
- ۶۔ اے لوگ ءواہند کئے اِنت؟
- ۷۔ واشنگ ءخاران نزیک اِنت۔
- ۸۔ من ءواب ءگچنگ۔

☆ جہل ءلبرانی ہم تواریں لبر نبشته بکن اِ ت -

نام۔	تام۔
نوگ۔	مال۔
مور۔	یات۔
لالا۔	یات۔

☆ لہزاں نبشتہ بکن ات۔

..... ہار ہم ہنکین
..... دہ کہن رہن
..... ہمساهگ ہمدور دہکان
..... ہم سر ہمراہ ماہکان

☆ رداں بوان غنشتہ بکن۔

- ۱۔ ہانی غ ہارے گور غ انت۔
- ۲۔ تو ہم وانگ غ روئے؟
- ۳۔ ہو! من ترا ز انت۔
- ۴۔ دو دامنہ ہمساهگ انت۔
- ۵۔ تی ہمراہ کئے انت؟

الملاء لہزاں:

ہار۔ ہمساهگ۔ ہم سر۔ ہمراہ۔ ہنکین۔ ہمدور۔ رہن

☆ گوں ”را“ ءُ ”وا“ ءُ لیز جوڑ بکن ات۔

وا

را

..... را
.....
..... وا
.....

هنچیں لیز جوڑ بکن ات کہ گوں ”ئی“ ءُ هلاس بہ بنت۔

..... کا
.....
..... شا
.....
..... ما
.....
..... چا
.....

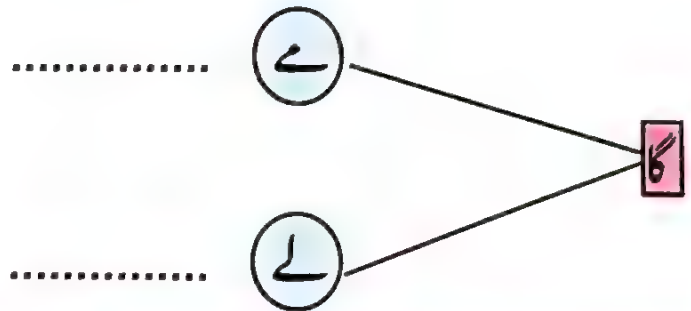
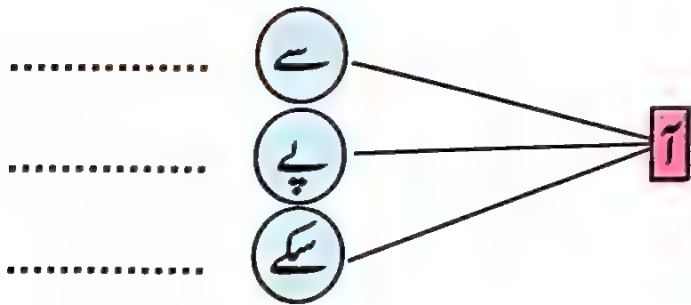
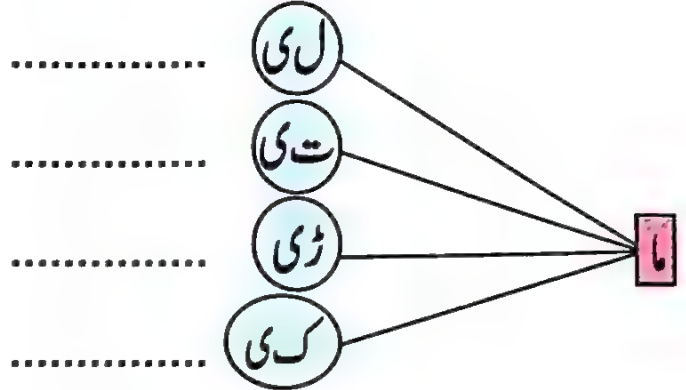
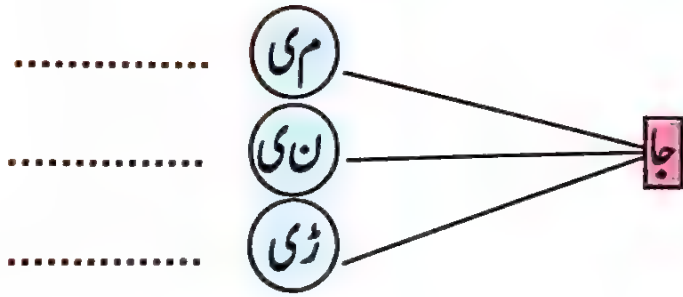
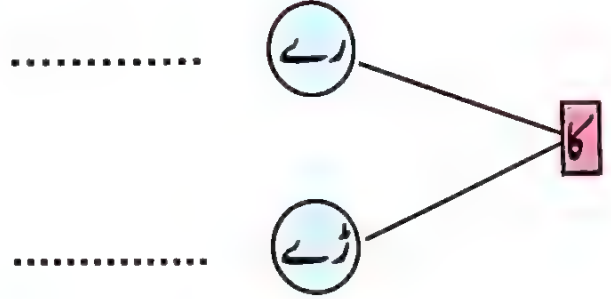
املاء لیز:

گُوہار۔ مہر۔ تہر۔ رہن۔ واہگ۔ واب۔ وھد۔ نوک۔ نا کو

☆ ”می“ ”غ“ ”ے“ ”و“ ”ز“ ”ر“ ”ک“ ”ن“ ”ا“ ”ت“ ۔

ی

ے

☆ ردال بوان ات ءنبشته بکن ات۔

- ۱۔ مے ماتی زبان بلوچی انت۔
- ۲۔ آ منی نوھنیں سنگتے۔
- ۳۔ آئی ءتئی مالی کُکمک کنگ۔
- ۴۔ تا سے آپ صد سال وفا۔
- ۵۔ آڈ ولداریں کاڑے۔
- ۶۔ ماکی دانگ بازھیرت انت۔
- ۷۔ واجہ ء ماڑی سکت بُر زانت۔
- ۸۔ شکاری ء آ سکے جنگ۔
- ۹۔ جی ء کپی بلوچی لیب انت۔
- ۱۰۔ بیات زہگاں گوازی کن ات۔

باگ

دا تکیں لبر ااں جہل ء ھور کیں ء راستیں جا گہاں نبشتہ بکن ات۔

سبزیں ☆ باز ☆ امب ☆ باگ ☆ ڈولدار

۱۔ شہداد ء۔ ء انار ھست۔

۲۔ باگ ء۔ دز چک ھست انت۔

۳۔ آھانی باگ ء۔ کاہ ھست۔

۴۔ مے باگ باز۔ انت۔

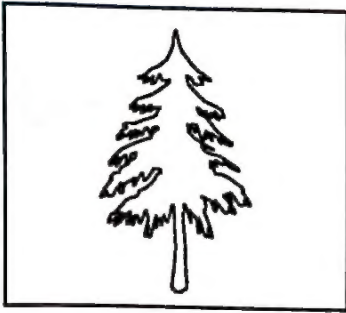
۵۔ باگ ء۔ پوڑا نت۔

جہل ء لبر ااں بوان ات ء نبشتہ بکن ات۔

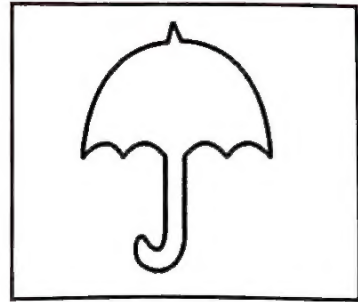
یک دو س چار پنج

شش ھپت ھشت نہ دہ

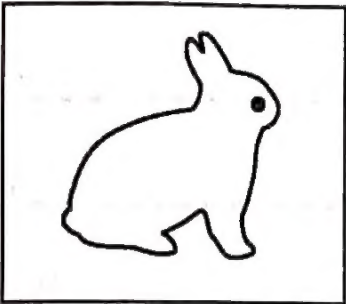
☆ رنگانی نام ء بوان اٲ ء بُٲاں گوں همارنگ ء رنگ بجن اٲ۔

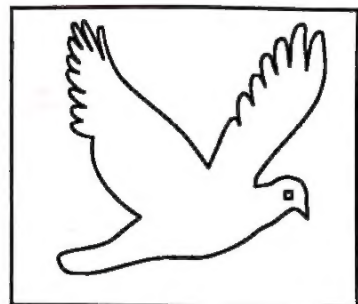
شونز

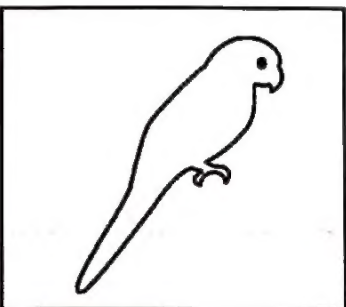
سہر

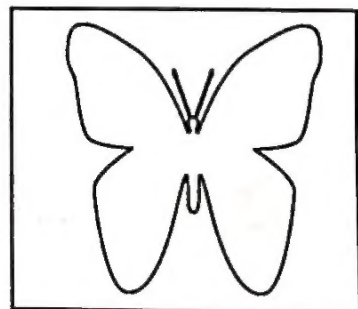
زرد

بہر

شونز

ناسی

☆ وارثانی ناماں بوان ات ءنبشته بکن ات۔

بلگ	پیرک	پت	مات
.....
.....
گُوہارزتک	براتزتک	گُوہار	نُرات
.....
.....
تروزتک	ناکوزتک	ثرو	ناکو
.....
.....
وہرک	دُسکیچ	زامات	نِشار
.....
.....